

2013-10-04

TN-2013/01278

Umeå kommuns generella föreskrifter och villkor (riktlinjer) för riksfärdtjänst

- komplement till Lag om riksfärdtjänst (1997:735) som stöd i bedömning och beslut om tillstånd för riksfärdtjänst i Umeå kommun. Dessa föreskrifter och villkor bör omprövas i början av varje mandatperiod eller vid behov.

Vad är riksfärdtjänst?

Personer med stora och varaktiga funktionsnedsättningar och som på grund av detta måste resa på ett särskilt kostsamt sätt mellan kommuner i Sverige kan beviljas riksfärdtjänst. Skäl till högre reskostnader kan vara att man behöver ledsagare/reshjälp under resa med allmänna kommunikationer eller måste åka med annat, särskilt fordon.

En förutsättning för att bli beviljad riksfärdtjänst är att resan inte kan genomföras på egen hand med hjälp av transportföretagens kostnadsfria assistansservice.

Riksfärdtjänst kan endast beviljas av den kommun där man är folkbokförd. Tillstånd beviljas för det färd sätt som med hänsyn till resenärens funktionsnedsättning är det minst kostsamma för kommunen. Utgångspunkten är vad som är normalt färd sätt om man inte har funktionsnedsättning. Detta kan innebära olika färd sätt på olika delar av resan. Riksfärdtjänst beviljas inte på grund av att allmänna kommunikationer saknas, går för sällan eller vid "fel tid".

Rätt till kommunal färdtjänst ger inte alltid rätt till riksfärdtjänst.

Kommunal färdtjänst är primär i förhållande till riksfärdtjänst. Riksfärdtjänst beviljas inte för resa som kan göras med färdtjänst. Exempel; Beviljas riksfärdtjänst med allmänna kommunikationer kan färdtjänstberättigad erhålla kupong för vidare resa från hållplats, buss-, tågstation alternativt flygplats inom besökskommunen.

Ändamålet med resan ska vara rekreation, fritidsverksamhet eller annan enskild angelägenhet av fritidskaraktär.

Riksfärdtjänst omfattar inte resa där annan betalningsansvarig finns, till exempel:

- sjuk-/behandlingsresa
- resa för utbildning

- resa till/från arbetslivsinriktad rehabilitering
- gruppresa inom anordnade verksamheter

Ovanstående resor ska bekostas av respektive huvudman enligt principen att varje verksamhet ska stå för sina egna kostnader.

- resa som görs i tjänsten

Tjänsteresa är i första hand ett ansvar för arbetsgivaren/företaget.

Egenavgift i riksfärdtjänst beslutas i förordning (1993:1148) av regeringen.

Att utreda och besluta om individuellt tillstånd till riksfärdtjänst innebär myndighetsutövning vilket är delegerat från nämnd till färdtjänstkonsulent. Dokumentationsplikt föreligger enligt förvaltningslagen. Handläggning är sekretesskyddad och hanteras i överensstämmelse med personuppgiftslagen. Beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Umeå kommuns generella föreskrifter och villkor

Funktionsnedsättningens varaktighet

- Funktionsnedsättningen ska bedömas vara längre än 6 månader från ansökningsdagen för att anses vara varaktig enligt lagens mening.
- Vid tillfällig funktionsnedsättning är man inte berättigad till riksfärdtjänst.

Ansökan

Ansökan bör ske i god tid, minst en månad före planerad resa, för att möjliggöra handläggning och bokning.

Färdsätt

Färdsätt bedöms och beslutas med billigaste färdmedel med hänsyn till resenärens funktionsnedsättning. Följande färdsätt kan beviljas;

- Allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare/reshjälp
- För ändamålet särskilt anpassat fordon; färdtjänstbil eller specialfordon. Detta blir aktuellt först om sökande inte klarar resa i allmänna kommunikationer med hjälp av ledsagare/reshjälp. I färdtjänstbil/specialfordon sker samåkning när detta är möjligt.

Medresenär (är ej lagstadgat)

Personer som inte är ledsagare men önskar följa med på resan i färdtjänstbil / specialfordon kallas medresenär.

- Vid resa i färdtjänstbil/specialfordon kan medresenär medfölja om det inte vid bokningstillfället hindrar samåkning.

- Antalet medresenärer kan aldrig bli större än att sällskapet ryms i det anvisade fordonet.
- Medresenär ska stiga på och av vid samma plats som riksfärdtjänstresenär.
- Medresenär betalar en avgift för resan som beslutas av kommunfullmäktige. Avgiften är densamma oavsett medresenärens ålder.
- På allmänna kommunikationer betalar medresenären ordinarie biljettpris.

Ledsagare/Reshjälp

Ledsagare/reshjälp beviljas för resenär som p.g.a. funktionsnedsättning har behov av hjälp utöver vad transportföretagens kostnadsfria assistansservice ger. Vid resa i färdtjänstbil och specialfordon beviljas ledsagare i undantagsfall, exempelvis vid behov av särskild hjälp under själva färden.

- Behov av ledsagare ska vara knutet till själva resan och inte till vistelsen vid resmålet.
- Resenären ansvarar själv att ordna ledsagare/reshjälp inför sin resa.
- Ledsagare/reshjälp ska stiga på och av vid samma plats som riksfärdtjänstresenär och ska kunna ge den hjälp och service som resenären har behov av för att genomföra resa.
- Ledsagaren åker med avgiftsfritt.
- Plats för ledsagaren måste uppges vid resebeställningen.
- Om behov finns för ledsagarens fram- och återresa, beviljas den med billigaste färd sätt.

Barn och ungdomar

Ur 5§ riksfärdtjänstlagen; ”*Om sökande är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder.*”

Barn kan beviljas riksfärdtjänst om resan till följd av funktionsnedsättning måste göras på ett särskilt kostsamt sätt. Ett litet barn reser normalt inte på egen hand i allmän kollektivtrafik vare sig barnet har funktionsnedsättning eller ej.

Bagage

- Allmänna kommunikationer; bagage får medföras enligt vad trafikföretaget tillåter.
- Färdtjänstbil och specialfordon; normalt bagage får medföras, d.v.s. maximalt två väskor per resenär.

Hjälpmedel

- Utöver bagage får nödvändiga / förskrivna hjälpmedel som behövs för resans genomförande medföras. Ett dyrare färd sätt beviljas inte för övriga

hjälpmedel som kan hyras på den hjälpmedelscentral (eller liknande) som besöksorten tillhör.

- Möjlighet finns att söka Handikappersättning hos försäkringskassan för eventuella merkostnader för hjälpmedel i samband med resor.
- Om mobil lyft lånas/hyrs, ska personlig lyftsele medtas.

Ledarhund/Assistanshund

- Ledar-/assistanshund får alltid medfölja, plats för hunden måste uppges vid resebeställning.
- Resenär kan kontakta beställningscentral/entreprenör om aktuella trafiksäkerhetsregler.

Husdjur (ej lagstadgat)

Med husdjur menas hundar, katter och andra mindre husdjur.

Allmänna kommunikationer;

- Husdjur får medföras enligt vad trafikföretaget tillåter.

Färdtjänstbil och specialfordon;

- Husdjur kan följa med på resan om djuret medförs i en bur eller väska och om det inte vid bokningstillfället hindrar samåkning. Inga lösa djur i fordonet.
- Plats för husdjuret måste uppges vid resebeställningen.
- Resenär kan kontakta beställningscentral/entreprenör om aktuella trafiksäkerhetsregler.

Tillstånd

Grundtanken i lagstiftningen är tillstånd för enstaka resa. Tillstånd beviljas för

- enkelresa
- tur & returresa

Generellt tillstånd (är ej lagstadgat) för återkommande resor inom Västerbotten kan medges i undantagsfall efter särskild prövning. Följande kriterier gäller;

- resmål och ändamål med resorna är detsamma, exempelvis familjeanknytning
- sådant tillstånd ges för begränsad tid, max 12 månader

Anpassning av restid

För att samordna resa i färdtjänstbil och specialfordon, samt för att erhålla rabatterade biljetter i allmänna kommunikationer, behöver restiden ibland förskjutas. Huvudregeln är att för resor upp till 20 mil kan avresetiden förskjutas inom en halvdag och för längre resor kan avresetiden förskjutas inom en heldag. I samband med större helger kan större tidsförskjutningar krävas. Avsteg från regel om tidsförskjutning kan göras med hänsyn till resenärens funktionsnedsättning och ändamålet med resan.

Samåkning i färdtjänstbil och specialfordon

- För resor i färdtjänstbil och specialfordon sker samåkning regelmässigt där så är möjligt. Detta innebär att resenär kan få samåka på hela eller delar av sträckan.
- Vid samåkning kan ressträckan bli längre än vid direktresa.

Undantag från samåkning

- För undantag från samåkning ska läkarutlåtande uppvisas som styrker funktionsnedsättning som förhindrar resenär att samåka.

Boka/beställa beviljad resa

- Beslut om beviljad resa delges resenär som därefter själv bokar resan hos entreprenör som kommunen har avtal med.
- Bokning av beviljad riksfärdtjänstresa ska ske god tid i förväg enligt entreprenörens tidsram. Information om denna bifogas beslutet.
- Beställ resa i god tid för bästa biljettpris. Bästa biljettpris styr vilken flygplats det blir (i Stockholm), vilket kan innebära olika flygplatser eller flygbolag på ditresa respektive hemresa.
- På flygplatsen: Var beredd att medtaget hjälpmedel ska tas isär alternativt förpackas enligt flygets säkerhetsbestämmelser

Ej avbokad resa/-or

- Resenär är skyldig att betala sin egenavgift, även för resa som ej avbeställts i tid.
- Resenär som inte har avbeställt resa i tid kan dessutom åläggas att betala hela resekostnaden, dvs kommunens kostnad för resan.